

Dębica, 31.03.2025 r.

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY**

w Dębicy
ul. Parkowa 2
39 – 200 Dębica

Znak: PSK.9020.72.1.2025

Wójt Gminy Czarna

OBSZAROWA OCENA JAKOŚCI WODY DLA GMINY CZARNA za rok 2024

Informacja o zaopatrzeniu w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi:

Woda dostarczana do odbiorców na terenie Gminy Czarna pochodzi ze Stacji Uzdatniania Wody w: Czarnej, Żdźarach i Głowaczowej. Producentem wody przeznaczonej do spożycia, dostarczanej na teren Gminy Czarna, jest Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Czarnej, ul. Spółdzielcza 4 oraz Zakład Usług Wodnych w Woli Rzędzińskiej 184 C. Ww. stacje uzdatniania wody oraz ujęcia, które je zaopatrują są nadzorowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dębicy. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę w rozumieniu ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757) należy do zadań własnych Gminy Czarna.

Dane dotyczące ilości wody rozprowadzanej na terenie Gminy i liczby ludności korzystającej ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia (wps):

Dane za 2024 rok	Nazwa urządzenia wodociągowego		
	Czarna	Żdźary	Głowaczowa
ilość wody rozprowadzanej [m ³ /dobę]	428,8	784,6	527
liczba ludności korzystającej ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę	3 249	7 631	4 622
nazwy miejscowości zaopatrywane w wodę ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Czarna, Golemki	Żdźary, Jawornik, Borowa, Jaźwiny, Stara Jastrząbka, Róża, Głowaczowa (część)	Głowaczowa, Grabiny, Przyborów, Chotowa

Badania jakości wody:

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzone były zgodnie z zaopiniowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dębicy harmonogramem poboru próbek wody na 2024 r.

W ramach sprawowanego przez Państwowego Inspektora Sanitarnego w Dębicy nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz w związku z prowadzoną kontrolną wewnętrzną przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Czarnej, pobrano łącznie:

- 13 próbek bakteriologicznych oraz 21 próbek fizykochemicznych w ramach sprawowanego nadzoru przez PPIS w Dębicy,
- 19 próbek bakteriologicznych oraz 25 próbek fizykochemicznych w ramach kontroli wewnętrznej.

Próbki wody do badań laboratoryjnych pobierane są z 37 stałych punktów monitoringowych na terenie Gminy Czarna, które obejmują sieć dystrybucyjną, zbiorniki wody czystej, wodę podawaną do sieci.

Badania wody wodociągowej dostarczanej mieszkańcom gminy Czarna obejmowały monitoring parametrów należących do grupy A i grupy B, które określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Monitoring grupy A obejmował parametry: barwę, przewodność elektryczną, *Escherichia coli*, ogólną liczbę mikroorganizmów w temperaturze 22°C, stężenie jonów wodoru (pH), zapach, smak, bakterie grupy coli, mętność. Dodatkowo zakres badań przy każdym poborze w zakresie monitoringu parametrów grupy A zawiera chlor wolny we wszystkich wodociągach (w okresie chlorowania wody). Zakres badań w ramach grupy B obejmował parametry: *Escherichia coli*, Enterokoki (paciorkowce kałowe), antymon, arsen, azotany, azotyny, benzen, benzo(a)piren, bor, bromiany, chlorek winylu (tylko urządzenie wodociągowe Czarna), chrom, cyjanki, 1,2-dichloroetan, epichlorohydryna, fluorki, kadm, miedź, nikiel, ołów, pestycydy, Σ pestycydów, rtęć, selen, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, Σ wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), Σ THM (tylko urządzenie wodociągowe Czarna), bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C, *Clostridium perfringens* (łącznie ze sporami), glin, jon amonu, barwa, chlorki, mangan, mętność, ogólny węgiel organiczny (tylko urządzenie wodociągowe Żdżary), stężenie jonów wodoru (pH), przewodność elektryczna, siarczany, smak, sól, utlenialność z KMnO_4 , zapach, żelazo, chlor wolny (w okresie chlorowania wody). W tym zakresie dodatkowo wykonywano oznaczenia twardości węglanowej.

Woda surowa pobierana z ujęć wszystkich urządzeń wodociagowych na terenie Gminy Czarna ma niski odczyn – poniżej dolnego zakresu wartości dopuszczalnej dla tego parametru, tj. <6,5 pH. Dlatego konieczna jest korekta odczynu, by przeciwdziałać agresywności wody. Woda do spożycia podawana Mieszkańcom Gminy Czarna jest wodą o niskiej twardości węglanowej. W celu zabezpieczenia odpowiednich parametrów mikrobiologicznych woda w ww. sieciach wodociagowych, na terenie Gminy, jest okresowo dezynfekowana podchlorynem sodu. W okresie sprawozdawczym zawartość chloru wolnego w punktach monitoringowych sieci

wodociągowych na terenie Gminy Czarna nie przekraczała zawartości określonej dla tego parametru w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294), która wynosi 0,3 mg/l.

Zestawienie wybranych parametrów w wodzie produkowanej przez poszczególne urządzenia wodociągowe:

Nazwa parametru [norma wg ww. rozporządzenia]	Nazwa urządzenia wodociągowego		
	Czarna	Żdźary	Głowaczowa
	Średnie wartości wybranych parametrów za 2024 rok		
Twardość wody w mg CaCO ₃ /l; [60 - 500 mg CaCO ₃ /l] ¹⁾	29,5	97,4	82,3
Fluorki w mg/l [1,5 mg/l] ¹⁾	< 0,1	< 0,1	< 0,1
Odczyn w pH [6,5 – 9,5 pH] ¹⁾	7,2	6,87	7,28
Żelazo w µg/l [200 µg/l] ¹⁾	<30	<60	<60
Mangan w µg/l [50 µg/l] ¹⁾	<5	<5	<5
Mętność w NTU (metodą nefelometryczną). [akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian] ¹⁾	0,24 ³⁾	0,2 ³⁾	0,82 ³⁾
Barwa w mg/lPt (w skali kobaltowo- platynowej). [akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian] ¹⁾	<5 ²⁾	<5 ²⁾	<5 ²⁾

¹⁾ – w nawiasach podano dopuszczalne wartości parametrów określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294);

²⁾ – w odniesieniu do wyników z lat poprzednich, biorąc pod uwagę dane historyczne, nie stwierdzono nieprawidłowych zmian tego parametru;

³⁾ – zalecany zakres wartości do 1 NTU.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dębicy – zgodnie z § 22 ww. rozporządzenia – wydał okresowe oceny jakości wody w 2024 roku; dla każdego urządzenia wodociągowego gminy Czarna opracowano dwie oceny, stwierdzające przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Informacje o zgłoszonych reakcjach niepożądanych związanych ze spożyciem wody:

W 2024 roku nie odnotowano żadnych zgłoszeń Mieszkańców Gminy Czarna, dotyczących reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody.

Informacje o przekroczeniach zawartości dopuszczalnych parametrów jakości wody oraz o prowadzonych postępowaniach administracyjnych w zakresie jakości wody:

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dębicy wszczął na podstawie art. 61 § 4 k.p.a. postępowanie administracyjne w sprawie ponadnormatywnej zawartości mętności (6,6 NTU) w wodzie produkowanej przez urządzenie wodociągowe Głowaczowa.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz.2294), mętność powinna być

akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian, z zastrzeżeniem, że zalecany zakres wartości dla mętności wynosi do 1,0 NTU. Niezwłocznie zarządca przeprowadził ponowne badania wody, które wykazały zgodność mętności w wodzie z obowiązującymi przepisami prawa.

Ponadto w okresie sprawozdawczym wystąpiło przekroczenie stężenia azotanów w wodzie produkowanej przez urządzenie wodociągowe Głowaczowa (przekroczenie wystąpiło dwukrotnie). Poinformowano zarządcę wodociągu, że w przypadku gdy nie będzie możliwe przywrócenie jakości wody do stanu wymaganego przepisami w terminie 30 dni, to może wystąpić z wnioskiem o udzielenie zgody na odstępstwo od tych wymagań. W ramach sprawowanego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrano 8 próbek rekontrolnych. Analiza wykazała zgodność stężenia azotanów w wodzie z obowiązującymi przepisami.

Wpływ przekroczonych parametrów na zdrowie konsumentów:

Mętność – jest parametrem fizycznym, stanowiącym miarę ograniczenia względnej przezroczystości wody przez utrzymujące się w niej cząstki zawiesin. Sam wzrost mętności wody nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi, w niektórych sytuacjach może on wskazywać na zakłócenia w procesie uzdatniania wody. Powodem mętności wody mogą być cząstki nieorganiczne – cząstki gleby, ropy, muł, substancje mineralne. Do powstawania mętności wody mogą przyczyniać się także zawiesiny organiczne, do których należą butwiejące resztki roślinne, przenikające do ujęcia wraz z wodami opadowymi, gnijące pozostałości organizmów zwierzęcych, odchody ludzi i zwierząt, rozdrobnione substancje organiczne, polimeryczne formy niektórych związków organicznych, w tym wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, koloidy, glony i mikroorganizmy: plankton, sinice, mikroorganizmy obecne w ściekach, w tym bakterie i pierwotniaki chorobotwórcze, ponadto fragmenty biofilmu, osadów i produktów korozji z systemów wodociągowych.

Azotany – zarówno azotany, jak i azotyny to naturalnie występujące jony powstające w wyniku przemian azotu. Oba związki są najczęściej obecne w wodach podziemnych. Przyczyną powstawania azotanów jest utlenianie amoniaku i soli amonowych, występowanie rozpuszczalnych minerałów oraz procesy mineralizacji materii organicznej. Azotany bardzo dobrze rozpuszczają się w wodzie. Szacuje się, że najczęstszymi źródłami azotanów w wodach powierzchniowych są ścieki komunalne oraz przemysłowe, a także spływy z terenów rolniczych. Z wód powierzchniowych zanieczyszczenia z łatwością przedostają się do gleb oraz wód podziemnych. Azotany i azotyny są szczególnie niebezpieczne dla małych dzieci i niemowląt. Ich zwiększona zawartość we krwi prowadzi do problemów w transporcie tlenu, co skutkuje sinicą (methemoglobinemią).

Wpływ obniżonej twardości wody na zdrowie konsumentów:

Twardość wody – jest skutkiem obecności szeregu różnych rozpuszczalnych w wodzie jonów metali, zwłaszcza kationów magnezu i wapnia. Obniżona twardość wody, czyli poniżej 60 mg CaCO₃/l nie stanowi potencjalnego niebezpieczeństwa dla zdrowia człowieka. Miękka woda zmniejsza osadzanie się kamienia w urządzeniach wodociągowych stacji uzdatniania,

w systemie dystrybucyjnym, a także w przewodach wodociągowych i zbiornikach wody w budynkach. Prowadzi również do mniejszego zużycia środków czystości w gospodarstwach domowych. Przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294) nie nakładają obowiązku uzupełniania, przez przedsiębiorstwo wodociągowe, minimalnej zawartości węgla wapnia w wodzie, tzn. twardość wody na poziomie 60 - 500 mg/l w przeliczeniu na węgiel wapnia, jest wartością zalecaną. Wobec powyższego PPIS w Dębicy nie wszczyna postępowań administracyjnych w przypadku obniżonej twardości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ocena jakości wody:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dębicy, dokonując oceny obszarowej jakości wody na terenie Gminy Czarna za 2023 r. przeanalizował wyniki badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, przeprowadzonych w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 202 r. stwierdzając, że woda na terenie Gminy Czarna, spełniała wymagania określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294) i była przydatna do spożycia przez ludzi.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Dębicy
Barbara Więcek

Otrzymują:

1 x Wójt Gminy Czarna

1 x a/a